

Andrzej Marcinkowski

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 38/11(443), 73

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Marcinkowski

Pytanie: Czy w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych wolne od opłat sądowych są tylko wnioski i zażalenie?

Odpowiedź:

Na tak postawione pytanie odpowiedź wydaje się *prima facie* oczywista. W postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych wolne od opłat sądowych jest całe postępowanie w tym przedmiocie. Wątpliwości zrodziła nowelizacja ustawy z dnia 22 lutego 1991 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz U nr 22, poz. 93).

Punkt 1 znowelizowanego art. 10 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz U nr 24 poz. 110) brzmi bowiem obecnie: Nie pobiera się opłat sądowych od „wniosku o zwolnienie od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych oraz od zażalenia na postanowienia w tym przedmiocie”.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, analizując przedstawiony problem, zauważył wprawdzie, że ścisła wykładnia gramatyczna cytowanego przepisu „mogłaby prowadzić do wniosku, że w postępowaniu o zwolnienie od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych wolne od opłat sądowych są jedynie wnioski o zwolnienie od kosztów i zażalenie na postanowienie wydane w tym przedmiocie”. Sąd ten stwierdził, że taka wykładnia byłaby jednak sprzeczna z istotą oraz celem przewidzianej w art. 113 k.p.c. instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Gdyby bowiem ściśle interpretować znowelizowany przepis, to dla osoby nie mogącej ponieść kosztów sądowych, zamknięta byłaby droga do realizacji jej praw w sądzie. Słusznie też Sąd Apelacyjny w Łodzi powołał przepis art. 363 k.p.c. mówiący o prawomocności orzeczeń, akcentując, że „do chwili uprawomocnienia się postanowienia oddalającego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych nie ma podstaw do pobierania od strony opłat od składanych przez nią wniosków bądź środków odwoławczych...”

Do przedstawionej argumentacji Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z którą trzeba się zgodzić, dodać można jeszcze i ten argument, że ustawodawca w znowelizowanym przepisie mówi o zażaleniu na **postanowienia** w liczbie mnogiej, a nie w liczbie pojedynczej o zażaleniu na postanowienie. Również więc wykładnia ściśle gramatyczna znowelizowanego przepisu powinna doprowadzić do wniosku, że w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych wolne od opłat sądowych są: wnioski oraz zażalenia na postanowienia w tym przedmiocie, a więc wszystkie środki odwoławcze składane w tym postępowaniu wpadkowym.

(Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 1993 r. I A Cz 361/93 opublikowane w wkładce do „Przeglądu Sądowego” 1994 nr 5).